

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för återanställning och gottgörelse för verksamhetsbegränsningar till förplägnadsföretag

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för återanställning och gottgörelse för verksamhetsbegränsningar till förplägnadsföretag (RP 238/2020 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ledande expert Timo Kaisanlahti, arbets- och näringsministeriet
- forskarprofessor Mika Maliranta, Konkurrens- och konsumentverket (distanskontakt)
- ekonomisk expert Mikko Kiesiläinen, Finlands näringsliv rf (distanskontakt)
- verkställande direktör Timo Lappi, Turism- och Restaurangförbundet rf (distanskontakt)
- chefekonom Ilkka Kaukoranta, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf (distanskontakt)
- biträdande direktör Päivi Laatikainen-Mattsson, Resebranchens förbund i Finland rf (distanskontakt)
- ordförande Ilkka Kujala, Finlands Revisorer rf (distanskontakt)
- expert Jarkko Raitio, Finlands Revisorer rf (distanskontakt)
- chefekonom Mika Kuismanen, Företagarna i Finland rf (distanskontakt).

Skriftligt yttrande har lämnats av

- NoHo Partners Oyj
- Scandic Hotels Oy
- Servicefacket PAM rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om stöd för återanställning och gottgörelse för verksamhetsbegränsningar till förplägnadsföretag ändras. Lagen får en bestämmelse som lindrar kostnadsbelastningen för små förplägnadsföretag genom att förfarandet för beräkning av gottgörelse förenklas. Samtidigt lindras kraven på bokslutsinformation för små förplägnadsföretag i fråga om den erhållna

Betänkande EkUB 36/2020 rd

gottgörelsen. Då lindras också de återkravsskyldigheter som Europeiska kommissionen förutsätter jämfört med den gällande lagen.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrund och syfte

Bakgrunden till förslaget är den lag om stöd för återanställning och gottgörelse för verksamhetsbegränsningar till förplägnadsföretag (403/2020) som trädde i kraft den 5 juni 2020. För att regleringen skulle vara godtagbar med tanke på EU:s regler om statligt stöd krävdes då att gottgörelsen skulle underställas den kontroll i efterhand som kommissionen förutsatte (utfallsbaserad begränsning). EU-regleringen i fråga gör det möjligt att bevilja stöd också till företag som tidigare gått med förlust. Samtidigt har regleringen dock förutsatt att det säkerställs att gottgörelsen inte är större än den förlust som uppkommit under tiden för förplägnadsrörelsernas skyldighet att hålla stängt (4.4—31.5.2020) kvittad med resultatet under jämförelseperioden. Gottgörelsen har således inte kunnat täcka förluster som uppkommit på grund av skyldigheten att hålla stängt annat än i fråga om den andel som överstiger förlusten under jämförelseperioden. Om den faktiska förlusten under den tidigare jämförelseperioden hade varit exempelvis 1 000 euro och under stängningsperioden 2 500 euro, skulle gottgörelsens maximibelopp vara begränsat till 1 500 euro.

En utfallsbaserad granskning förutsätter dock exceptionella bokföringsmässiga åtgärder. Ett förplägnadsföretag ska för både stängningsperioden och jämförelseperioden göra periodiska resultaträkningar för att säkerställa att den utfallsbaserade begränsningen uppfylls. Dessa resultaträkningar uppstår inte automatiskt ur bokföringssystemet, utan förutsätter att en kalkylmässig fördelning görs separat. Av den periodiska resultaträkningen ges också i bokslutet en särskild not som verifierar att den utfallsbaserade begränsningen uppfylls. Också revisorn ska konstatera att begränsningen har uppfyllts i revisionsberättelsen.

En betydande del av förplägnadsföretagen är mikroföretag eller små företag, för vilka den ovan beskrivna administrativa kostnadsbelastningen kan vara betydande i förhållande till den gottgörelse som fås. Efter lagens ikraftträdande har förutsättningarna för EU:s åtgärder för statliga stöd i det rådande pandemiläget underlättats genom att den tillfälliga ramen för statligt stöd den 2 juli 2020 ändrades på ett sätt som gör det möjligt att slopa den utfallsbaserade granskningen i fråga om småföretag.

Ekonomiutskottet anser att propositionen är motiverad och tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

De viktigaste förslagen

Enligt förslaget ska den ovan beskrivna utfallsbaserade begränsningen inte längre gälla företag som sysselsätter färre än 50 personer och vars omsättning eller balansomslutning understiger 10 miljoner euro. Tillämpningsområdet för detta undantag som gäller små företag bestäms således i enlighet med kommissionens rekommendation 2003/361/EG och kommissionens tolkningsan-

Betänkande EkUB 36/2020 rd

visning i ärendet. Ändringen inverkar inte på förutsättningarna för beviljande av stöd eller på beräkningsbestämmelserna, vilket innebär att gottgörelsen skulle ha beviljats till samma belopp, om den föreslagna bestämmelsen hade ingått i lagen redan när den trädde i kraft den 29 maj 2020.

Företagsstöden är i allmänhet förenade med ett problem med eventuell snedvridning av konkurrensen på ett sätt som kan försämra marknadens funktion på lång sikt. En ogrundad konkurrensfördel kan å andra sidan uppstå också av att kostnaderna för förvaltning och ansökan om stöd blir relativt sett tyngre för små företag än för större företag. I värsta fall kan kostnaderna bli så stora i förhållande till stödet att nettofördelarna av stödet förblir små. Den föreslagna regleringen syftar till att lindra detta problem, och förslaget kan ur konkurrenssynvinkel anses motiverat.

I fråga om den gottgörelse som granskas har man också godkänt att den inte är förenad med behovsprövning och att den delvis kan ges också företag som inte har något ekonomiskt behov av den med tanke på företagets verksamhet. Gottgörelsen har haft samband med den exceptionella pandemisituationen och behovet att trygga en skälig gottgörelse till de företag som varit föremål för begränsningsbestämmelserna för att kompensera för osmidiga kostnader och lindra konsekvenserna av begränsningsskyldigheten. Gottgörelsen har redan från början till stor del omfattats av datatekniska masskörningar och har inte krävt någon separat ansökan. Den nu föreslagna lättningen omfattar också de företag som redan på basis av bokslut som upprättats före lagens ikraftträdande har betalat tillbaka gottgörelsen. I dessa situationer kan småföretag ansöka om återbäring hos utvecklings- och förvaltningscentret. Detta kan anses motiverat med tanke på lika-behandlingen av de företag som är föremål för gottgörelsen.

Vid ekonomiutskottets utfrågning av sakkunniga har man också granskat frågan om eventuella konkurrensneutralitetsproblem i den föreslagna regleringen mellan å ena sidan små företag och mikroföretag som omfattas av regleringen och å andra sidan större företag som inte omfattas av undantagsbestämmelserna. Enligt utredning till ekonomiutskottet möjliggör EU:s regler om statligt stöd, som ligger till grund för den nationella regleringen, inte att de lättnader som föreslås inom ramen för det nuvarande stödsystemet utvidgas till att gälla större företag än vad som nu föreslås, även om regleringen till denna del försätter stora företag i en ofördelaktigare ställning än små företag. Ekonomiutskottet konstaterar dock att också till exempel små företag som hör till koncerner omfattas av den föreslagna undantagsregleringen när förutsättningarna enligt 9 a § är uppfyllda.

Ekonomiutskottet fäster uppmärksamhet vid att de stödinstrument som hänför sig till viruspandemin bildar en delvis svårtolkad helhet som består av många författningar och den EU-reglering som ligger till grund för dem. Bedömningen av regleringens funktion och effekt skulle också underlättas av en internationell jämförelse av stödsystem som genomförts i olika stater. Dessutom betonar utskottet att det på grund av den lagstiftningstekniskt komplicerade strukturen hos den nu föreslagna regleringen är viktigt att myndigheter och branschen ser till att företagen ges tillräcklig vägledning i tolkningen av regleringen och ansökan om återbäring av gottgörelserna.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Betänkande EkUB 36/2020 rd

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 238/2020 rd utan ändringar.

Helsingfors 8.12.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juhana Vartiainen saml
vice ordförande Hanna Kosonen cent
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Mari Holopainen gröna
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Eeva Kalli cent
medlem Pia Kauma saml
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Sakari Puisto saf
medlem Joakim Strand sv
medlem Hussein al-Tae sd
medlem Veikko Vallin saf
medlem Tuula Väättäinen sd
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Olli Immonen saf.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.